

Posudek diplomové práce

Název práce: **Albert Camus, Franz Kafka und Thomas Bernhard – Begegnungen mit der Absurdität des menschlichen Lebens: Scheitern oder „Scheinscheitern“?**

Autorka: **Mgr. Kristýna HEJNOVÁ**

Vedoucí dipl. práce: PhDr. Viera Glosíková, CSc.

Oponent: PhDr. Tamara Bučková, PhD.

Předložená diplomová práce (160 stran) je psána německy, obsahuje úvod, pět stěžejních částí/ kapitol, shrnutí v německém i českém jazyce, seznam použitých pramenů.

K jednotlivým částem/kapitolám:

V úvodu autorka zmiňuje svou motivaci pro výběr tématu a formuluje cíl práce, východiska, jakož i zaměření jednotlivých kapitol v celkové struktuře práce. Vymezuje také metodologický postup při zpracování tématu.

V úvodní poznámce zmiňuje rovněž absolvované studijní pobyty v Rakousku, které jí umožnily prostudovat a v diplomové práci využít prameny, které v ČR nejsou dostupné.

Následuje kapitola věnovaná románu *Cizinec* Alberta Camuse. Struktura této kapitoly a následujících stěžejních kapitol (kapitola 3. a 4.) jsou velmi podobné a umožňují systematický přístup k vybraným literárním dílům, jakož i východisko pro jejich výklad v dalších kapitolách (kapitola 5. *Bernhard a Kafka* a 6. *Camus a Kafka*). Autorka se nejdříve soustřeďuje na obsahovou stránku vybraného díla, na charakteristiku protagonistů, případně na interakce mezi nimi, než přejde k interpretaci některých tematických prvků literárního díla, především absurdity v lidském životě.

V centru diplomové práce se nachází pojednání tématu absurdity v Camusově románu *Cizinec*, v románovém fragmentu Franze Kafky *Proces* a v dramatu Thomase Bernharda *Divadelník*. Diplomantka správně upozorňuje, že je to téma velmi široké a že ho nemůže v této práci uchopit vyčerpávajícím způsobem. Je chvályhodné, že prostudovala velké množství odborné literatury a že tuto bohatou sekundární literaturu v práci využívá. Někdy jsou však citáty ze sekundární literatury (někdy i z primární) příliš rozsáhle (s.13-14, 17-18, 29-30, 86-87, 115, 117, 119 a d.) a je jich tolik, že na vlastní vyjádření zbývá v některých subkapitolách poměrně málo prostoru. Diplomová práce má však velmi solidní myšlenkovou

úroveň a dobře zvládnutý filozoficko-estetický kontext, do něhož je zpracované téma situováno. Dochází rovněž k žádoucímu prolínání výkladu prostřednictvím srovnání a zároveň k jisté gradaci v rámci posloupnosti interpretačního sledování vybraných děl (*Cizinec*, *Proces*, *Divadelník*).

Autorce diplomové práce se analytickým postupem podařilo v jednotlivých prózách poměrně přesně charakterizovat a komentovat jednotlivé postavy, také vyhodnotit a porovnat způsoby jejich (ne)jednání v sledovaných souvislostech. Tuto část práce považuji za nejpodnětější. Autorka se soustřeďuje kromě jiného také na některé aspekty vypravěčských technik, zejména v dílech *Cizinec* a *Proces*.

V diplomové práci je však jen velmi okrajově věnována pozornost stylovým prostředkům, jimiž jsou zjevně odstiňovány charakteristiky protagonistů, jejich (ne)jednání a konec konců specifikováno prostředí, které je spoluurčuje. Trochu rušivě působí pasáže, v nichž autorka zobecňuje výpověď literárního díla nad jeho literární charakter a dospívá někdy k zjednodušeně působícím „pravdám“, například o naplněnosti života (str. 111, 146, 153 a d.).

Diplomová práce je psána velmi kultivovaným jazykem a autorce lze vytknout pouze dílčí gramatické, popřípadě stylistické nedostatky (str. 75, 77, 81, 110 a d.).

Vzhledem k výše uvedenému hodnocení navrhuji známku výborně (1) – velmi dobře (2) v závislosti na obhajobě.

Při obhajobě by se měla autorka vyjádřit k následujícím otázkám:

1. V subkapitole 3.3.3 uvádíte, že mnozí interpreti vykládají Josefa K. jako oběť systémů v komunistických zemích. Které interprety konkrétně máte na mysli a jak hodnotíte takové interpretace?
2. Rakouská autorka Marianne Gruber ve stati *Kafka, Camus und wir* (s. 28) kromě jiného píše, že Kafkovi připadá jako absurdní to, co lze racionálně vysvětlit, a naopak jako reálné to, co my bychom mohli považovat jako absurdní. Vy označujete chování Josefa K. na konci románu jako absurdní, protože se nebrání a nechá se zabít. Nemůže to být ještě jinak? Josef K. se snaží svůj *modus* nahlížení na svět implikovat do jiného (cizího?) světa („světa soudu“) – není to absurdní? Není ochoten změnit svoje *nahlížení*, a pravděpodobně ani svůj způsob života. Nemá se tam hledat jeho „vina“? (viz odstavec v poslední kapitole románu: *“Das einzige, was ich jetzt tun kann /.../ ist, bis zum Ende den ruhig einteilenden Verstand behalten.“* ff).

V Praze, dne 28. 8. 2010

PhDr. Viera Glosiková, CSc.